

**ТУЫНДЫ ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫМЕН МӘМІЛЕЛЕР
ЖАСАУ ЕРЕЖЕЛЕРІ**

**ТУЫНДЫ ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫМЕН МӘМІЛЕЛЕР
ЖАСАУ ЕРЕЖЕЛЕРІ**

1. Анықтамалар

- 1.1. **Туынды қаржы құралы (ТҚҚ)** - тиісті шартты орындау жүзеге асырылатын осындай шарттың ерекшелігіне және ұйымдастырылған сауда-саттық және/немесе клиринг ұйымының ережелеріне сәйкес қолданылатын АХҚО реттеуіне немесе шетелдік реттеуге сәйкес туынды қаржы құралы (Опцион, Фьючерс немесе өзге де мәміле түрі) болып табылатын шарт.
- 1.2. **ТҚҚ мәмілесі** - Компания Клиенттің тапсырмасы бойынша, есебінен және мүдделері үшін Туынды қаржы құралдарымен жасайтын мәмілелер мен операциялар.
- 1.3. **Ерекшелік** - Туынды қаржы құралының стандартты шарттарын және оны орындауды айқындайтын құжат.
- 1.4. **Фьючерс немесе Фьючерстік келісімшарт** - Туынды қаржы құралы болып табылатын, болашақта шартта алдын ала айқындалған жағдайларда базистік активті сатып алу-сату мәмілесін жасасу шарты тараптарының міндеттемесін көздейтін шарт
- 1.5. **Опцион немесе Опциондық келісімшарт** - Опционды сатып алушының Опционды шартта белгіленген мерзімде және/немесе Шартта көзделген шарттар туындаған кезде Опционды сатушыдан Опцион сыйақысын төлеу шартымен Опционды сатып алушының Опционды сатып алушымен туынды қаржы құралы болып табылатын болашақта шартта алдын ала белгіленген шарттарда базалық активті сатып алу-сату шартын жасасуды талап ету құқығын көздейтін келісімшарт.
- 1.6. **Опцион Колл** - Опционды сатып алушының Опционды сатушыны Опционда алдын ала белгіленген шарттарда Опционды сатып алушыға базистік активті сатуды талап ету құқығын көздейтін Опциондық келісімшарт.

Анықтамалар

- Туынды қаржы құралы (ТҚҚ)** - тиісті шартты орындау жүзеге асырылатын осындай шарттың ерекшелігіне және ұйымдастырылған сауда-саттық және/немесе клиринг ұйымының ережелеріне сәйкес қолданылатын АХҚО реттеуіне немесе шетелдік реттеуге сәйкес туынды қаржы құралы (Опцион, Фьючерс немесе өзге де мәміле түрі) болып табылатын шарт.
- ТҚҚ мәмілесі** - Компания Клиенттің тапсырмасы бойынша, есебінен және мүдделері үшін Туынды қаржы құралдарымен жасайтын мәмілелер мен операциялар.
- Ерекшелік** - Туынды қаржы құралының стандартты шарттарын және оны орындауды айқындайтын құжат.
- Фьючерс немесе Фьючерстік келісімшарт** - Туынды қаржы құралы болып табылатын, болашақта шартта алдын ала айқындалған жағдайларда базистік активті сатып алу-сату мәмілесін жасасу шарты тараптарының міндеттемесін көздейтін шарт
- Опцион немесе Опциондық келісімшарт** - Опционды сатып алушының Опционды шартта белгіленген мерзімде және/немесе Шартта көзделген шарттар туындаған кезде Опционды сатушыдан Опцион сыйақысын төлеу шартымен Опционды сатып алушының Опционды сатып алушымен туынды қаржы құралы болып табылатын болашақта шартта алдын ала белгіленген шарттарда базалық активті сатып алу-сату шартын жасасуды талап ету құқығын көздейтін келісімшарт.
- Опцион Колл** - Опционды сатып алушының Опционды сатушыны Опционда алдын ала белгіленген шарттарда Опционды сатып алушыға базистік активті сатуды талап ету құқығын көздейтін Опциондық келісімшарт.

- 1.7. **Опцион Пут** - Опционды сатып алушының Опционды сатушыдан Опционда алдын ала белгіленген шарттарда базистік активті сатып алуды талап ету құқығын көздейтін Опциондық келісімшарт.

Опцион Пут - Опционды сатып алушының Опционды сатушыдан Опционда алдын ала белгіленген шарттарда базистік активті сатып алуды талап ету құқығын көздейтін Опциондық келісімшарт.

2. Жалпы ережелер

- 2.1. Осы қосымша Компанияның өз Клиенттеріне ұйымдастырылған сауда-саттықтағы ТҚҚ Мәмілелеріне рұқсат беру ерекшеліктерін реттейді.
- 2.2. ТҚҚ мәмілелері сауда-саттықты ұйымдастырушы және/немесе клиринг ұйымы белгілеген тәртіппен сауда алаңдарында ұйымдастырылатын сауда-саттықта жасалады. Тиісті ережелер Туынды қаржы құралдарының ерекшеліктерімен және нақты Туынды қаржы құралына қатысты сауда алаңының және/немесе клирингтік ұйымның ережелерімен айқындалады.
- 2.3. Туынды қаржы құралдары (ТҚҚ) инвестор үшін тәуекелдердің жоғары деңгейімен ұштасады. Компания Бөлшек клиенттерге ұйымдасқан сауда-саттықта Компанияға қолжетімді барлық ТҚҚ түрлеріне және базистік активтерге қол жеткізуге міндетті емес. Компания Бөлшек клиенттерге қолжетімділік беретін ТҚҚ Мәмілелерінің тізбесін шектеуге құқылы, сондай-ақ өзінің қалауы бойынша (немесе реттеушінің талабы бойынша) Бөлшек клиенттерге ТҚҚ Мәмілелеріне қол жеткізуді тоқтатуға құқылы, осыған байланысты бұрын қол жетімді ТҚҚ-да жаңа позициялардың ашылуы қолжетімсіз болуы мүмкін. Кәсіби клиенттерге ТҚҚ мәмілелерінің және базистік активтердің неғұрлым әртүрлі тізбесіне қол жеткізуге мүмкіндік бере алады.
- 2.4. Компания Бөлшек клиенттерге ТҚҚ Мәмілелеріне қолжетімділік беруді негіздейтін қосымша талаптар белгілеуге құқылы. Мезгіл-мезгіл Компания Клиенттен Компаниядан қосымша оқудан немесе тестілеуден өтуді және/немесе ТҚҚ Мәмілелерін жасайтын немесе жасауға ниет білдірген Клиенттерге Компания жіберетін қосымша ақпараттық материалдармен танысуды талап ете алады.
- 2.5. Үнсіз келісіммен ТҚҚ Мәмілелерін жасауға тапсырманы (Опциондармен мәмілелер жасауға тапсырмаларды қоса алғанда) Клиент Интернет-трейдинг жүйесі (ИТЖ) арқылы орналастырады. Қолжетімсіз болған жағдайда Компания өз қалауы бойынша тапсырмалар берудің рұқсат етілген

Жалпы ережелер

Осы қосымша Компанияның өз Клиенттеріне ұйымдастырылған сауда-саттықтағы ТҚҚ Мәмілелеріне рұқсат беру ерекшеліктерін реттейді.

ТҚҚ мәмілелері сауда-саттықты ұйымдастырушы және/немесе клиринг ұйымы белгілеген тәртіппен сауда алаңдарында ұйымдастырылатын сауда-саттықта жасалады. Тиісті ережелер Туынды қаржы құралдарының ерекшеліктерімен және нақты Туынды қаржы құралына қатысты сауда алаңының және/немесе клирингтік ұйымның ережелерімен айқындалады.

Туынды қаржы құралдары (ТҚҚ) инвестор үшін тәуекелдердің жоғары деңгейімен ұштасады. Компания Бөлшек клиенттерге ұйымдасқан сауда-саттықта Компанияға қолжетімді барлық ТҚҚ түрлеріне және базистік активтерге қол жеткізуге міндетті емес. Компания Бөлшек клиенттерге қолжетімділік беретін ТҚҚ Мәмілелерінің тізбесін шектеуге құқылы, сондай-ақ өзінің қалауы бойынша (немесе реттеушінің талабы бойынша) Бөлшек клиенттерге ТҚҚ Мәмілелеріне қол жеткізуді тоқтатуға құқылы, осыған байланысты бұрын қол жетімді ТҚҚ-да жаңа позициялардың ашылуы қолжетімсіз болуы мүмкін. Кәсіби клиенттерге ТҚҚ мәмілелерінің және базистік активтердің неғұрлым әртүрлі тізбесіне қол жеткізуге мүмкіндік бере алады.

Компания Бөлшек клиенттерге ТҚҚ Мәмілелеріне қолжетімділік беруді негіздейтін қосымша талаптар белгілеуге құқылы. Мезгіл-мезгіл Компания Клиенттен Компаниядан қосымша оқудан немесе тестілеуден өтуді және/немесе ТҚҚ Мәмілелерін жасайтын немесе жасауға ниет білдірген Клиенттерге Компания жіберетін қосымша ақпараттық материалдармен танысуды талап ете алады.

Үнсіз келісіммен ТҚҚ Мәмілелерін жасауға тапсырманы (Опциондармен мәмілелер жасауға тапсырмаларды қоса алғанда) Клиент Интернет-трейдинг жүйесі (ИТЖ) арқылы орналастырады. Қолжетімсіз болған жағдайда Компания өз қалауы бойынша тапсырмалар берудің рұқсат етілген

баламалы тәсілдері туралы шешім қабылдайды. Компания кез келген уақытта өз қалауы бойынша және себептерін түсіндірместен ТҚҚ Мәмілелеріне кез келген Тапсырмаларды немесе ТҚҚ-да жаңа позициялар ашуға Тапсырмаларды қабылдауды тоқтатуға немесе тапсырмаларды ТҚҚ-да бұрын ашылған позицияларды жабуға бағытталған белгілі бір тәсілмен немесе тапсырмалармен ғана жіберуді шектеуге құқылы.

баламалы тәсілдері туралы шешім қабылдайды. Компания кез келген уақытта өз қалауы бойынша және себептерін түсіндірместен ТҚҚ Мәмілелеріне кез келген Тапсырмаларды немесе ТҚҚ-да жаңа позициялар ашуға Тапсырмаларды қабылдауды тоқтатуға немесе тапсырмаларды ТҚҚ-да бұрын ашылған позицияларды жабуға бағытталған белгілі бір тәсілмен немесе тапсырмалармен ғана жіберуді шектеуге құқылы.

3. **Клиенттердің ТҚҚ мәмілелері бойынша міндеттемелері**

3.1. ТҚҚ Мәмілесін жасауға Тапсырмалар жіберілгенге дейін Клиенттер «Бағалы қағаздар нарығында операцияларды жүзеге асыруға байланысты тәуекелдер туралы декларация» ережелерімен қайта танысуға міндетті (Регламентке 4-қосымша) және, әсіресе, «Туынды қаржы құралдарымен байланысты тәуекелдер туралы декларация» 4-қосымшасының 4-бөлімінің ережелеріне сәйкес, сондай-ақ Компанияның қосымша ақпараттық материалдармен, оның ішінде ИТЖ-да, Компанияның веб-беттерінде немесе үшінші тұлғалардың (саудасаттықты (биржаларды) ұйымдастырушылардың) веб-беттерінде орналастырылатын материалдармен танысу жөніндегі өзге де ұсынымдарын сақтауға міндетті

3.2. Туынды қаржы құралдарымен Мәмілелер жасауға Тапсырмалар бермес бұрын Клиент ТҚҚ Мәмілесі жасалатын сауда алаңының ережелерімен, сондай-ақ тиісті ТҚҚ Ерекшелігімен танысуға және оларды түсінуге тиіс. Клиент жоғарыда көрсетілген құжаттармен таныспауына байланысты кез келген тәуекелдер үшін, оларға өзгерістер мен толықтыруларды қоса алғанда, айрықша жауапты болады.

3.3. Клиент Клиенттің сауда шоты бойынша берешектің туындауына жауапты болады. Егер ТҚҚ Мәмілелері жасалғаннан немесе олар бойынша міндеттемелер орындалғаннан кейін Клиенттің сауда шотында өтелмеген берешек қалса, онда Клиент бұл берешекті дереу өтеуге міндетті.

3.4. Егер Клиент сауда шоты бойынша берешекті өтемесе, Компания ИТЖ-да Клиенттің атынан Клиенттің қосымша тапсырмаларын беру қажеттілігінсіз Туынды қаржы құралдары бойынша позицияларды жабуға бағытталған мәмілелерді жасауға құқылы. Бұл үшін Компания өз қалауы бойынша Клиенттің кез келген позициясын жабуға, Клиенттің Тапсырмалары

Клиенттердің ТҚҚ мәмілелері бойынша міндеттемелері

ТҚҚ Мәмілесін жасауға Тапсырмалар жіберілгенге дейін Клиенттер «Бағалы қағаздар нарығында операцияларды жүзеге асыруға байланысты тәуекелдер туралы декларация» ережелерімен қайта танысуға міндетті (Регламентке 4-қосымша) және, әсіресе, «Туынды қаржы құралдарымен байланысты тәуекелдер туралы декларация» 4-қосымшасының 4-бөлімінің ережелеріне сәйкес, сондай-ақ Компанияның қосымша ақпараттық материалдармен, оның ішінде ИТЖ-да, Компанияның веб-беттерінде немесе үшінші тұлғалардың (саудасаттықты (биржаларды) ұйымдастырушылардың) веб-беттерінде орналастырылатын материалдармен танысу жөніндегі өзге де ұсынымдарын сақтауға міндетті

Туынды қаржы құралдарымен Мәмілелер жасауға Тапсырмалар бермес бұрын Клиент ТҚҚ Мәмілесі жасалатын сауда алаңының ережелерімен, сондай-ақ тиісті ТҚҚ Ерекшелігімен танысуға және оларды түсінуге тиіс. Клиент жоғарыда көрсетілген құжаттармен таныспауына байланысты кез келген тәуекелдер үшін, оларға өзгерістер мен толықтыруларды қоса алғанда, айрықша жауапты болады.

Клиент Клиенттің сауда шоты бойынша берешектің туындауына жауапты болады. Егер ТҚҚ Мәмілелері жасалғаннан немесе олар бойынша міндеттемелер орындалғаннан кейін Клиенттің сауда шотында өтелмеген берешек қалса, онда Клиент бұл берешекті дереу өтеуге міндетті.

Егер Клиент сауда шоты бойынша берешекті өтемесе, Компания ИТЖ-да Клиенттің атынан Клиенттің қосымша тапсырмаларын беру қажеттілігінсіз Туынды қаржы құралдары бойынша позицияларды жабуға бағытталған мәмілелерді жасауға құқылы. Бұл үшін Компания өз қалауы бойынша Клиенттің кез келген позициясын жабуға,

негізінде Сауда жүйесіне берілетін белсенді өтінімдердегі бағаларды өзгертуге және Клиенттің Тапсырмаларының бәрін немесе бір бөлігін жоюға, сондай-ақ Клиенттің ағымдағы нарықтық баға, қалыптасқан сауда алаңы бойынша жаңа Тапсырмаларын қоюға құқылы.

Клиенттің Тапсырмалары негізінде Сауда жүйесіне берілетін белсенді өтінімдердегі бағаларды өзгертуге және Клиенттің Тапсырмаларының бәрін немесе бір бөлігін жоюға, сондай-ақ Клиенттің ағымдағы нарықтық баға, қалыптасқан сауда алаңы бойынша жаңа Тапсырмаларын қоюға құқылы.

4. **ТҚҚ Мәмілелерін Орындау**

- 4.1. Туынды қаржы құралдары олардың Ерекшеліктеріне және сауда алаңының ережелеріне сәйкес орындалуы тиіс. Фьючерстер Клиенттің қосымша өкімсіз тиісті ТҚҚ ерекшелігінде көзделген тәртіппен олардың айналымының соңғы күні орындалады.
- 4.2. Егер Туынды қаржы құралын орындау кезінде Клиентте базистік актив болып табылатын құралды сатып алу немесе сату бойынша міндеттеме туындаса, Клиент осымен Компанияға тиісті ТҚҚ Ерекшелігінде белгіленген шарттарда Клиенттің атынан және есебінен тиісті ТҚҚ Ерекшелігінде көзделген базистік активті сатып алу немесе сату бойынша қандай да бір қосымша нұсқаулықтар алу қажеттілігінсіз мәміле жасасуға уәкілеттік береді.
- 4.3. Опциондық келісімшарттар опционды ұстаушы болып табылатын Клиент орналастырған Тапсырма негізінде опционға жүгінген кезде орындалады, онда Клиент өзінің опциондық құқықтарын мәлімдейді (Опционды экспирациялау). Осымен Компания, егер базистік активтің есептік бағасы Опционды орындау бағасынан төмен (немесе одан жоғары) болса, Колл Опционы (немесе Пут Опционы) бойынша опциондық келісімшарттың орындалуын қабылдамау құқығын өзіне қалдырады.
- 4.4. Егер опциондық келісімшарттың ерекшелігінде Клиенттің нұсқауынсыз оның жүгінуінің соңғы күнінде оны автоматты түрде орындау тәртібі белгіленбесе, онда егер базистік активтің есеп айырысу бағасы Колл Опционының (немесе Пут Опционының) орындалу бағасынан жоғары (немесе төмен) болса, Компания оның айналымының соңғы күнінде осындай опционды орындауға құқылы.
- 4.5. Клиент осымен Клиенттің сауда шотында ТҚҚ орындау үшін базистік активтің немесе ақша қаражатының жеткілікті саны болмаған жағдайда Клиенттен қандай да бір қосымша нұсқаулықтар алу қажеттілігінсіз, Клиентке Регламентке 7-қосымшада белгіленген шарттарда Маржиналдық қарыз беру жолымен тиісті ТҚҚ орындау үшін тиісті базистік

ТҚҚ Мәмілелерін Орындау

Туынды қаржы құралдары олардың Ерекшеліктеріне және сауда алаңының ережелеріне сәйкес орындалуы тиіс. Фьючерстер Клиенттің қосымша өкімсіз тиісті ТҚҚ ерекшелігінде көзделген тәртіппен олардың айналымының соңғы күні орындалады.

Егер Туынды қаржы құралын орындау кезінде Клиентте базистік актив болып табылатын құралды сатып алу немесе сату бойынша міндеттеме туындаса, Клиент осымен Компанияға тиісті ТҚҚ Ерекшелігінде белгіленген шарттарда Клиенттің атынан және есебінен тиісті ТҚҚ Ерекшелігінде көзделген базистік активті сатып алу немесе сату бойынша қандай да бір қосымша нұсқаулықтар алу қажеттілігінсіз мәміле жасасуға уәкілеттік береді.

Опциондық келісімшарттар опционды ұстаушы болып табылатын Клиент орналастырған Тапсырма негізінде опционға жүгінген кезде орындалады, онда Клиент өзінің опциондық құқықтарын мәлімдейді (Опционды экспирациялау). Осымен Компания, егер базистік активтің есептік бағасы Опционды орындау бағасынан төмен (немесе одан жоғары) болса, Колл Опционы (немесе Пут Опционы) бойынша опциондық келісімшарттың орындалуын қабылдамау құқығын өзіне қалдырады.

Егер опциондық келісімшарттың ерекшелігінде Клиенттің нұсқауынсыз оның жүгінуінің соңғы күнінде оны автоматты түрде орындау тәртібі белгіленбесе, онда егер базистік активтің есеп айырысу бағасы Колл Опционының (немесе Пут Опционының) орындалу бағасынан жоғары (немесе төмен) болса, Компания оның айналымының соңғы күнінде осындай опционды орындауға құқылы.

Клиент осымен Клиенттің сауда шотында ТҚҚ орындау үшін базистік активтің немесе ақша қаражатының жеткілікті саны болмаған жағдайда Клиенттен қандай да бір қосымша нұсқаулықтар алу қажеттілігінсіз, Клиентке Регламентке 7-қосымшада белгіленген шарттарда Маржиналдық қарыз беру жолымен тиісті ТҚҚ орындау үшін тиісті базистік

активтің немесе ақша қаражатының жеткіліктілігін қамтамасыз етуге Компанияға уәкілеттік береді.

активтің немесе ақша қаражатының жеткіліктілігін қамтамасыз етуге Компанияға уәкілеттік береді.

4.6. Клиент осымен Компанияның Клиент ТҚҚ мәмілелерін жасасу нәтижесінде шекуі мүмкін ықтимал (оның ішінде шектелмеген) шығындар үшін жауапты еместігін түсінетінін және қабылдайтынын растайды.

Клиент осымен Компанияның Клиент ТҚҚ мәмілелерін жасасу нәтижесінде шекуі мүмкін ықтимал (оның ішінде шектелмеген) шығындар үшін жауапты еместігін түсінетінін және қабылдайтынын растайды.

5. **ТҚҚ мәмілелерін жасауға тапсырмаларды қабылдамау себептері**

ТҚҚ мәмілелерін жасауға тапсырмаларды қабылдамау себептері

5.1. егер Клиент Маржиналдық қарыздарды пайдалана отырып Мәмілелер жасау ережелерінде (Регламентке 7-қосымша) белгіленген талаптарды бұзса, компания Клиенттің Мерзімді мәмілелер жасауға арналған тапсырмаларын қабылдамайды.

егер Клиент Маржиналдық қарыздарды пайдалана отырып Мәмілелер жасау ережелерінде (Регламентке 7-қосымша) белгіленген талаптарды бұзса, компания Клиенттің Мерзімді мәмілелер жасауға арналған тапсырмаларын қабылдамайды.

5.2. Осымен Компания Клиенттің өзінің қалауы бойынша және себебін түсіндірместен Мәмілелерді жасауға арналған кез келген Тапсырмаларын қабылдамау құқығын өзіне қалдырады.

Осымен Компания Клиенттің өзінің қалауы бойынша және себебін түсіндірместен Мәмілелерді жасауға арналған кез келген Тапсырмаларын қабылдамау құқығын өзіне қалдырады.

6. **Сыйақы және шығыстарды төлеу**

Сыйақы және шығыстарды төлеу

6.1. Компанияның ТҚҚ Мәмілелері үшін сыйақысы Клиенттің тиісті сауда шотына қолданылатын тарифтік жоспарға сәйкес Регламентке № 3 қосымшада айқындалады. ТҚҚ Мәмілелерін жасағаны үшін сыйақы және ТҚҚ Мәмілелерін, оның ішінде Опциондарды, Фьючерстерді және өзге де мәмілелерді жасасу кезінде Компания шеккен шығыстар Клиенттің Компания ашқан кез келген шоттарындағы ақша қаражаты есебінен Регламентте белгіленген тәртіппен Клиенттің өтеуіне жатады.

Компанияның ТҚҚ Мәмілелері үшін сыйақысы Клиенттің тиісті сауда шотына қолданылатын тарифтік жоспарға сәйкес Регламентке № 3 қосымшада айқындалады. ТҚҚ Мәмілелерін жасағаны үшін сыйақы және ТҚҚ Мәмілелерін, оның ішінде Опциондарды, Фьючерстерді және өзге де мәмілелерді жасасу кезінде Компания шеккен шығыстар Клиенттің Компания ашқан кез келген шоттарындағы ақша қаражаты есебінен Регламентте белгіленген тәртіппен Клиенттің өтеуіне жатады.

6.2. ИТЖ және сауда алаңының комиссиялары мен алымдары (мәмілелерді тіркегені үшін нарықтық алымдарды, келісімшарттарды орындағаны үшін клирингтік алымдарды, фьючерстік келісімшарттарды және фьючерстік келісімшарттардан туындайтын міндеттемелерді тоқтатуға байланысты өзге де шарттарды мәжбүрлеп жабуды қоса алғанда) Компанияның сыйақысына енгізіледі.

ИТЖ және сауда алаңының комиссиялары мен алымдары (мәмілелерді тіркегені үшін нарықтық алымдарды, келісімшарттарды орындағаны үшін клирингтік алымдарды, фьючерстік келісімшарттарды және фьючерстік келісімшарттардан туындайтын міндеттемелерді тоқтатуға байланысты өзге де шарттарды мәжбүрлеп жабуды қоса алғанда) Компанияның сыйақысына енгізіледі.